

not school

Gavin är 18 år och autistisk. Han har inte satt sin fot i skolan sedan sju års ålder. Större delen av sitt liv har han levt inom hemmets fyra väggar.

Nu studerar han, har kontakt med vuxna och andra ungdomar, allt via Notschool – en virtuell lärmiljö.

”This is Not School” i England är ett spännande projekt. Här används informationsteknik och virtuella lärmiljöer för att stödja ungdomar med problem som av olika anledningar inte fungerar i den vanliga skolan. Denna virtuella lärgemenskap, eller ”Online Learning Community”, är öppen 24 timmar per dygn sju dagar i veckan. Här får 13-18 åringar som inte kan eller vägrar gå till

skolan, eller är utkastade från traditionell undervisning, en chans till gemenskap och en väg till utbildning.

Gavin är ett av många exempel. Ett annat är Lisa, som på fem år endast hade pratat med sin mamma. Nu har hon förutom kamrater, experter och handledare i Notschool kontakter i hela världen, via Internet. Bland annat brevväxlar hon med J.K. Rowlings, författaren till Harry Potter böckerna.

Jean Johnson, eldsjäl, handledare och projektledare för Notschool på forskningsinstitutet Ultralab, berättar om flera ungdomar som varit helt isolerade tidigare men som genom Notschool öppnat sig mot omvärlden och fått intresse för studier.

en livlina

För att bli antagen till Notschool krävs att du är mellan 13-17 år och varit borta från den vanliga skolan minst en termin eller att traditionella specialklasser eller hemundervisning inte fungerat. Bland de deltagande ungdomarna finns de som är fysiskt sjuka, tonårstjejer som har fött barn, ungdomar som blivit utsatta för

grov mobbning och de som lider av olika psykiska eller psykosociala problem.

Notschool har inte några kursplaner i vanlig mening. Fokus ligger istället på att höja ungdomarnas självförtroende, få dem att känna lust och nyfikenhet för studier och tillit till de andra i communityen. För många blir Notschool med kamrater och vuxna som man kan lita på en livlina, till exempel så var många uppkopplade på jul- och nyårsafton.

Alla deltagare får hem en dator och ett ISDN-modem och till början handlar det om att lära sig hantera systemet.

– Det är inget problem, de flesta lär sig det som för många vuxna tar ett halvår på 10 minuter, säger Jean Johnson.

Ungdomarna får hjälp att snabbt komma igång med tekniken i sina hem. Därefter tar handledarna på nätet över. Det är viktigt att inte tappa tid i början och att de direkt kommer igång med att kommunicera.

– Våra ungdomar får göra vad de vill – chatta, skapa bilder, skriva, surfa – bara de gör något. Har de inte kopplat upp sig inom en vecka hör handledaren av sig via telefon.

Communitien var från början organiserad i team med olika roller för undervisning och den tekniska supporten. Allt eftersom arbetet fortgått har rollerna mellan handledare, tekniker och expert suddats ut.

– Nu är alla ”learning experts”. Flexibilitet, engagemang och lyhördhet är ledord för de vuxna, säger Jean Johnson.

Utvärderingen av Notschools pilotprojekt med 100 ungdomar visar att man lyckats mycket bra och till hösten kommer 5000 ungdomar som nu är utanför skolväsendet vara medlemmar i communitien. Konceptet sprids nu och Notschool kommer bland annat att startas på Irland, i Skottland och Nya Zeeland.

tänk annorlunda

Vad är det som gör att Notschool lyckats med det som den vanliga skolan misslyckats med? Ett svar är kreativt tänkande; att finna nya lösningar på gamla problem. Här handlar det inte om att få ungdomarna till skolan och anpassa dem till den, istället kommer skolan hem till ungdomarna och de är själva med och skapar innehåll och form.

I många fall byggs virtuella kurser och skolor på samma sätt som i den fysiska världen. Traditionella skolstrukturer och kulturer med lärare, kursmaterial, föreläsningar och prov flyttas bara ut på nätet. I ”This is Notschool” har man gjort tvärt om; byggt upp något helt nytt som inte liknar en skola eftersom eleverna misslyckats eller vägrar gå till den vanliga skolan. Jean Johnson understryker hur viktigt det är för dessa ungdomar att vokabulären inte förknippas med en traditionell skola som elev, lärare och lektion. Eller som en av ungdomarna skriver: ”Some of the time kids don’t want to talk to a teacher because that maby one reason why thay are not at school well thats how i fell”.

många chanser

– Hos oss existerar inte begreppet ”få en sista chans”. I Notschool får man flera. Vi stänger aldrig av någon av ungdomarna. Det finns inga fasta regler utan de formas under hand och det är vanligt förnuft som

gäller. Vad vi kräver är att alla ska logga in regelbundet. Under pilotprojektet har vi endast haft en händelse då någon uppträtt kränkande mot en kamrat och det löste de berörda själva, säger Jean Johnson.

Ungdomarna kallas forskare och de får hjälp och stöd av experter med sina olika uppgifter och sitt lärande. Experterna består av två grupper: en med utbildade lärare som främst på grund av familjesituationen inte arbetar heltid eller är pensionerade. Den andra gruppen består av ämnesexperter inom skilda områden. Några arbetar på museum, andra kommer från mediavärlden eller är egna företagare. Dessutom finns mentorer, de verkar som betalda online-vänner till en grupp av forskare med uppgift att stötta, uppmuntra och få ungdomarna att föra en dialog med varandra. Mentorerna är studenter som med sin ungdom, idealism, och akademiska framgångar också ska verka som positiva föredömen

community is king

Notschool producerar eget material inom olika ämnen som matematik, engelska och musik, men har som ambition att innehållet inte ska domineras av textbaserat material utan bygga på bilder, videor och ljud. Ungdomarnas eget skapande och deras kreativa sidor stimuleras. De får hjälp i att lära sig skapa digitala bilder, multimedia, musik och spela instrument online. Jean Johnson poängterar att i Notschool liksom i många andra projekt som Ultralab driver är mottot ”community is king rather than content” och hög kvalitet på innehållet skapas av medlemmarna tillsammans som ett resultat av deras engagemang.

Det förekommer också träffar ansikte mot ansikte. Ungdomarna – forskarna – har samlats för att lära sig nya färdigheter med stöd av experter, samtala om sina skolerfarenheter och de som vill kan

tentera nationella kurser. Träffarna är aldrig på en vanlig skola utan på ett universitet eller labb, för att lotsa ungdomarna tillbaka till en skolinstitution på ett sätt som inte upplevs som hotfullt. Det förekommer också att experterna besöker en forskare i hemmet om det finns särskilda behov.

För kommunikationen i projektet används Think.com. Det är en plattform som IT-företaget Oracle tillhandahåller och som Ultralab utvecklat.

Med stöd av Think.com kan deltagarna publicera sina arbeten, chatta och ta del av kursmaterial, skicka meddelanden med mera. Den kommunikationsform som mest används av medlemmarna i Notschool är ”stickers” – en form av meddelanden som kan riktas antingen till en enskild medlem, en grupp eller hela communityn.

De ansvariga för Notschool framhåller vikten av att bryta helt med den vanliga skolkontexten för att radera de barriärer kring lärande som dessa ungdomar bär med sig. Många av dem förknippar skolan med negativ kritik och skuld känslor. En ”online learning community” bygger på en helhetssyn och det får inte finnas störande inslag.

Lärmiljön i form av experter, handledare, teknisk support, plattform, studiematerial, kultur med mera ska verka frigörande för ungdomarna både i möten via skärmen, telefonen eller ansikte mot ansikte.

BOSSE ANDERSSON
bosse.andersson@utbildning.lerum.se

artikel.länkar

Mer information om Notschool finns på: www.notschool.net

Ultralab är ett forskningsinstitut i Essex nordöst om London. Notschool är ett av de projekt de initierat, utvecklar och driver i tre år. Därefter är tanken att någon annan huvudman tar över. Kommuner får köpa platser för de elever som de vill ska delta.

Adress: www.ultralab.ac.uk